Научен секретар
МУ - Плевен
Вх. № НС-239/23.06.2025г.

До

Председателя на Научното жури

определено със Заповед №1224/30.04.2025г.

на Ректора на МУ-Плевен

Р Е Ц Е Н З И Я

от Проф. д-р Георги Тодоров Байчев, д.м.
Началник „Отделение Заболявания на млечната жлеза“ - Клиника Гръдна хирургия - ВМА - София

избран за член на Научното жури (Протокол № 44/28.04.2025г.) въз основа на Решение на Академичния съвет на МУ – Плевен и съгласно Заповед №1224/30.04.2025г. на Ректора на Медицинския университет - Плевен. На първо неприсъствено заседание на научното жури състояло се на 12.05.2025 съм определен да изготвя рецензия на дисертационен труд и автореферат на тема:

„Възможности на fast-track протоколите в спешната коремна хирургия“

Представен за публична защита пред научно жури за присъждане на ОНС „**Доктор**“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. „Медицина“, докторска програма „Обща хирургия“, шифър 01.03.37
На първо неприсъствено заседание на научното жури състояло се на 12.05.2025 съм определен да изготвя рецензия

Автор: д-р Васил Маринов Димитров
Форма на докторантурата: редовна форма на обучение
Катедра: „Пропедевтика на Хирургическите болести“, Факултет „Медицина“ на МУ – Плевен
Научен ръководител: Проф. д-р Сергей Димитров Илиев, д.м.
Втори научен ръководител: Проф. д-р Пенчо Тончев Тончев, д.м.

Кариерен профил на докторанта:

Д-р Васил Димитров е роден на 23 юни 1994 година в град Плевен. Завършва средното си образование в СОУ Васил Левски гр. Троян. През 2018 година се дипломира в Медицински университет – гр. Плевен, специалност „Медицина“. През м. май 2024г. полага успешно държавен изпит за специалност по „Обща хирургия“. От 2019 година е асистент към Катедра „Пропедевтика на Хирургическите болести“ до настоящия момент. Членува в една международна и две национални научни организации. Участвал е в редица следдипломни национални и международни курсове. Има присъдена награда на Медицински университет - Плевен за най-добър преподавател в категория „нехабилитирани лица“, 2023 г.

Д-р Димитров изпълнява изискванията за учебна натовареност за последните три учебни години. Преподава на студенти – АЕО и БЕО. Участва в семестриални и държавни изпити със студенти АЕО и БЕО.

През последните 3 години, кандидатът е участвал в над 600 оперативни интервенции с много голям, голям и среден обем на сложност, като в част от тях е бил оператор, първи и втори асистент.

Научната ориентация на д-р Васил Димитров е насочена към:

1.Лапаросконска и миниинвазивна хирургия.

2. Колоректалната хирургия

3. Лечение на тежки мекотъканни инфекции

4. Спешна хирургия

Описание на представените материали:

Представени са ми в електронен и печатен вариант дисертация и автореферат, които отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане в Медицинския университет-Плевен. Предоставени са ми и копия на три от свързаните с дисертационния труд публикации в електронен и печатен вариант.

Актуалност на темата :

Темата е изключително актуална предвид нарастване честотата на пациентите с остър хирургичен корем оперирани в спешните центрове. ERAS протоколите са стандарт в елективната коремна хирургия водещи до снижаване на постоперативните усложнения, скъсяване на болничния престой и ускоряване на възстановителния период. Сериозните

доказателства за ползата от „fast-track surgery" протоколите за снижаване процента на постоперативните усложнения и продължителността на болничния престой при планова коремна хирургия, поставя въпроса за приложението и ефективността на програмата ERAS при пациенти със спешна абдоминална хирургия. В последните години се публикуват доказателства за ефективно и безопасно прилагане на програмата ERAS при пациенти с неотложни коремни състояния като колоректална обструкция и вътреабдоминална инфекция. Опита на екипа от приложението на модифицирания ERAS при пациенти с малигнена дебелочревна обструкция и интраабдоминална инфекция оперирани в спешен порядък е ценен принос в съвременната хирургична наука и практика. Внедряването на „fast-track surgery" в рутинната спешна хирургия е сериозна предпоставка за скъсяване на болничния престой, а ранното захранване и раздвижване са успешна профилактика на малнутрицията и белодробните троемболични инциденти съпътстващи тези пациенти.

Структура:

Дисертационният труд е представен на 88 машинописни страници. Основните раздели са следните: Литературен обзор - 22 стр.; Цел и задачи - 1 стр.; Материал и методи - 4 стр.; Собствени резултати - 20 стр.; Обсъждане – 16 стр.; Изводи - 1 стр.; Литература - 19 стр.; Списък на публикациите, свързани с дисертационния труд - 1 стр. и Приноси на дисертационния труд - 2 стр. Библиографията включва 126 заглавия, от които 4 на кирилица и 122 на латиница. Дисертационният труд е онагледен с общо 6 таблици и 13 фигури.

Два от посочените от автора общо четири приноса са с научно-приложен и оригинален характер и два - с потвърдителен характер.

Познаване на проблема:

Литературният обзор включва два основни раздела с общо 25 подраздела към тях, както и критическа оценка на литературата в която се обобщават настоящото ниво на познание по проблема и основанията за провеждането на настоящото проучване в условията на спешна абдоминална хирургия. Подробно са описани общите принципи на „fast-track surgery" протоколите. Дискутирани са елементите

обхващащи пред хоспитализационният период; предоперативните елементи; стандартизираните протоколи за анестезия; интраоперативните вливания на електролити и флуиди; интраоперативния подход; дренирането на коремната кухина; елементите от следоперативния период; алиментацията на пациента и ранното раздвижване. Д-р Димитров представя известното до момента по темата, което от една страна обосновава актуалността на темата, а от друга затвърждава впечатлението за детайлното вникване в проблематиката от страна на докторанта.

Основната цел на дисертацията е „Да се проучат приложимостта и ефективността на протоколите за бързо възстановяване на болните след оперативна интервенция в спешната коремна хирургия“.

Целта е ясно дефинирана. Поставените от докторанта шест задачи са конкретни и пряко свързани с дефинираната цел. Бих подчертал амбицията му да анализира приложението на амбулаторни показатели и маркери за ранно откриване на затегнато протичане в следоперативния период, което би повлияло за приложение на някои от елементите на fast-track протоколите.

Клиничният материал на дисертацията включва проспективно моноцентрично проучване на кохорта от 154 пациенти на възраст от 22 до 89 години лекувани в отделението по Колопроктология и Гнойно - Септична хирургия на УМБАЛ „Д-р Георги Странски” – гр. Плевен за периода януари 2020 - май 2023 г.

Включените пациенти са оперирани по спешност от екип с участие на докторанта. Пациентският колектив е разделен в три диагностични групи: илеус, перитонит и интраабдоминален абсцес. Изключени са пациенти оперирани от абдоминална травма и нарушение в мезентериалното кръвообращение, както и тези починали до 3-ти следоперативен ден.

Елементите от fast-track протокола разделени 3 групи.

Информацията за изследваните в дисертацията показатели е събирана и обработвана с подходящи съвременни методи за статистически анализ, използвани в медицинската практика.

Оценка на дисертационния труд, изводите и приносите:

В раздела „**Резултати**“ д-р Васил Димитров анализира и илюстрира резултатите от проучването си с подходящи таблици и фигури. Този раздел представя два основни аспекта на настоящото проучване. Пациентите са рандомизирани според основните им епидемиологични характеристики (пол, възраст, клинична симтоматика, предоперативна и интраоперативна диагноза). Поради разнородните в диагнозите на оперираните пациенти последните ги групирахме в три диагностични групи. Първа диагностична група – Илеус (чревна непроходимост), втора диагностична група – остър перитонит, трета диагностична група – интраабдоминален абсцес.

Във втория подраздел са систематизирани в съпоставителен план конкретните резултатите от анализа на включените елементи от протоколите за бързо възстановяване на пациентите след оперативни интервенции. Анализирани са 19 елемента на протоколите за бързо възстановяване на пациентите след оперативни интервенции раздели в три групи. Отчетен е процента на спазване на всеки един от елементите на fast-track протокола в разглеждания пациентски колектив, както и влиянието му върху продължителността на болничния престой, смъртността в отделението и следоперативните усложнения.

В раздела „**Дискусия**“ се съпоставят собствените резултати с тези, посочени в публикации на чуждите автори. Прави впечатление позоваването на редица рандомизирани контролирани проучвания и мета-анализи на чужди автори по тази специфична проблематика. Направеният анализ потвърждава възможността за безопасното приложение на елементи от протоколите за бързо възстановяване на пациентите в спешната коремна операция, като броят на въведените елементи се увелича.

В заключителния раздел „**Изводи**“ са направените шест извода, които следват логично от цялостния материал и изложението му, проведените статистически анализи и интерпретацията на данните. Тези изводи потвърждават научно-практическата стойност на поставената цел и задачите за постигането й.

Приноси с научно-приложен и оригинален характер и с потвърдителен характер - приемам и четирите приноса, описани от

автора. Представен е и Модифициран ERAS протокол в спешната коремна хирургия.

Преценка на публикациите и личния принос на докторанта:

Представен е списък и пълни копия на три заглавия, свързани с темата на дисертационния труд. И трите са пълно текстови публикации: 1 в списание и 2 в сборници от национални конгреси с международно участие.

Авторефератът на дисертационния труд е структуриран съобразно изискванията. Неговото съдържание съответства напълно на дисертацията.

Критични бележки и препоръки:

Изключително приятно впечатление прави включването в библиографията и на руски автори – нещо, което липсва в повечето публикации в Българската хирургична литература. Считам, че постиженията на съвременната руска хирургия не са за пренебрегване.

Друг факт, който искам да отбележа е, че д-р Димитров се е съобразил с всички критични бележки и е изпълнил препоръките направени на вътрешната защита, проведена пред разширения научен колегиум на Катедрата, към която е зачислен докторантът.

Заключение:

Дисертационният труд на д-р Васил Димитров е обстойно и задълбочено проучване върху значим клиничен материал за четири годишен период. Той е лично дело на докторанта. Съдържа научни и научно-приложни постижения, които представляват оригинален принос в науката и отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Плевен за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности. Представените материали и резултати имат оригинален характер и не се установява плагиатство.

На базата на всичко изложено дотук, давам напълно убедено своята **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка и предлагам на Уважаемото Научно

жури да гласува положително за присъждане на образователна и научна степен „**Доктор**“ на д-р Васил Маринов Димитров.

12.06.2025 г.
Гр. Плевен

Рецензент: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**
(Проф. д-р Георги Тодоров Байчев, д.м.)